Ner 306. WTOREK.

KRAKOW DNIA 13 GRUDNIA 1831 r.

Goniec wychodzi codziennie oprócz swiat uroczystych o godzinie 3 po południu regularnie, w Drukarni St. GIESZKOWSKIEGO

PRENUMERATA:
Kwartalna . . . złp: 10.
Miesięczna . . . . --- 4.
Numer pojedynczy . gr: 10.

Goniec Krakowski,

DZIENNIK POLITYCZNY, HISTORYCZNY I LITERACKI.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O ° Reaumiura.

Dzien godzina		Barometr na 0 0 0..	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	27 6. 252	-- 0. 5	- 3,0	żaden	mgła	
11.	12	,, 6. 189	† 2. 3	2,0	wschodni słaby	,, ,,	
	3	,, 6. 189	† 2. 2	2,8	,, ,,	,, ,,	
	9	,, 6. 039	† 1. 3	-- 2,5	,, ,,	,, ,,	

Część Nieurzędowa.

PETERSBURG. *(19 Listopada.)*

(Dokończenie naywyższego ukazu z dnia 14 (31) Października.

4) Dla uniknienia w przyszłości wszelkiey omylki, nadać wszystkim mieszkańcom wsi tego stanu, nazwanie wolnych mieszkańców (Odnowerzy) z dodaniem nazwiska gubernii, którey każdy został przypisany; w miastach osiadlych zaś, nazwać mieszczanami. 5) Wolni mieszkańcy gubernii zachodnich, którym na mocy ninieyszego ukazu, nadają się szczególne prerogatywy; a) albo osiedli to jest tacy, którzy posiadają własne grunta, lub też czynsz opłacają z gruntów koronnych lub właścicieli ziemskich, b) nieosiedli, t. j. tacy, którzy zostają w służbie po dworach szlacheckich i u osób prywatnych. 6) Tym z pomiędzy mieszczan, którzy się trudnią naukami lub sztukami: np. lekarzom, nauczycielom, artystom i t. d. równie jak tym, którzy mają przepisane prawem pozwolenie do adwokatury, dla rozróżnienia ich od rzemieślników i zostających w służbie prywatney, równie jak zaymujących mieysca podrzędne, nadane będzie nazwanie mieszczan honorowych, *(Poczotnyi Grazdanin.)* 7) Liczba wszystkich takich osób pod nowem nazwaniem: wolnych mieszkańców i mieszczan, niezwłocznie wynaleziona bydź powinna, poczém rodowody ich sporządzone będą. 8) Przy sporządzeniu spisów takowych, wszystkie osoby bez wyjątku, które się dotych-

czas zwały szlachta, nie mogąc udowodnić swego szlachectwa, podług wolnego wyboru, mają się wpisać do jedney z wyrażonych kategoryi; przyczém nie będzie im zabroniono, za wiadomością władzy kameralney przeprowadzać się z jedney wsi do drugiéy, lub powracać do miasta. Względem porządku mającego się zachować przy przechodzeniu z innych kategoryi do rzędu mieszczan honorowych, wydany będzie oddzielny regulamin. 9) Nieosiadłym i tym, którzy tylko na czas niepewny przybyli, lub nie są opatrzeni w przepisane karty pobytu, wolno zgłosić się do należytego wpisu do swych guberoii, lub przystąpić do jedney znowo utworzonych kategoryi w mieyscu, w którém rozporządzenie niniéysze ich zastanie. 10) Do ukończenia wpisów, wyznacza się przeciąg jednego roku, od daty ogłoszenia tego rozkazu. Z tymi którzy po upływie tego terminu nie będą nigdzie wpisani, lub nie będą opatrzeni w przepisane karty pobytu, jak z włóczęgami stósownie do praw postąpić należy. 11) Powinności osób, które się dotychczas zwały szlachtą, obecnie zaś do korporacyi wolnych włościan lub mieszczan będą zapisane, na podstawie rozporządzeń dawnieyszey administracyi tych okolic, oznaczone bydź mają. W skutek tego opłacać będą, prócz podatków ziemskich według istnących przepisów: a) składkę pieniężną do ogólnych dochodów państwa na utrzymanie woyska; i przyjmą b) oznaczone zobowiązanie pełnienia osobiście służby woyskowey, w mieysce uzbrajania dawnieyszego pospolitego ruszenia, nieodpowiadającego teraźnieyszemu urządzeniu woyska. Rozdziały od 12-16 zawierają szczegółowe przepisy względem opłaty tey składki i pełnienia służby woyskowey. Od włościan wolnych osiadłych i mieszczan, podatek pobierany będzie jak dawniey pod nazwaniem opłaty domowey. Od innych osób wynosi on według stósunku 1 3 rubli srebrem. Pobór opłaty tey zaczyna się z dniem 1 Stycznia 1833. Czas służby woyskowey, od której mieszczanie honorowi mogą się uwolnić za pewną opłatą, oznaczony na lat 15. Z wszystkich, którzy nie mogą udowodnić szlachectwa, z pięćset osób 10 pociągnionych będzie do woyska. 17) W sprawach ściągających się do próśb i zażaleń, mieszczanie i wolni włościanie gubernij zachodnich, zostają pod jurisdykcyą magistratów mieyskich lub sądów powiatowych, podług zasady ogólnych przepisów ze względem na mieysce zamieszkania i wpisania się. Minister skarbu przedstawi nam oddzielne swoje projekta do szczególowego podziału wewnętrzney administracyi skarbowey i policyyney gmin wolnych Włościan. 18) Każdemu dotychczas tak zwanemu szlachcicowi, niebędzie zabroniono, teraz lub po zapisaniu się do stanu wolnych Włościan lub mieszczan, weyść podług własnego życzenia do mieyskiego lub innego stanu guberniy Rossyjskich, za złożeniem opłat i dopełnieniem powinności stanu do jakiego podług przepisów ninieyszych będą przyjęci. 19) Wszystka tak zwana szlachta, ktorey szlachectwo zostało już zatwierdzone przez zgromadzenie deputowanych, lub której dowody już są oddane tymże zgromadzeniom, lecz dotychczas jeszcze nie są przeyrzane, aż do ostatecznego rozporządzenia względem ich stanu, wyłącza się od wszelkich kar cielesnych, a wyroki w sprawach kryminalnych wydawać się mogące, przedstawiane będą tymczasowo jak dotąd do zatwierdzenia rządzącemu senatowi; inne zaś prerogatywy szlachectwa, aż do przyznania im takowego przez heroldyą, niemogą na nich bydź rozciągane; we wszelkich innych, wyroki sądów podług porządku dla nieszla-

chty (Raznoczyny) przepisanego, wykonywane bydź mają. 20) Rozumie się samo przez się, że nikomu z tak zwaney dotychczas szlachty, nieodmawia się prawa poszukiwania osobistego szlachectwa, za złożeniem dowodów, przepisami ogólnemi wymaganych; dopóki zaś to nie nastąpi, zostawać powinni w stanie do jakiego na mocy ninieyszego ukazu zostali policzeni. Wszelkie zaś ogólne badania i poszukiwania praw i pochodzenia takich osób, znosi się ninieyszém.

W końcu powiedziano: Po ustanowieniu tych zasad do organizacyi przyszlego stanu osób dotychczas szlachtą zwanych, poleciliśmy zarazem ministrowi skarbu uczynić rozporządzenia, którémi potrzebującym naybardziey gruntów, nastręczono ułatwienia, przesiedlenia się do guberniy wewnętrznych i innych części naszego państwa. Zarazem wkładamy obowiązek na właściwe ministeria, aby przepisy ninieysze bez zwłoki przywodzili do skutku, i w celu tym przedstawili nam do zatwierdzenia szczegółowe przepisy, jakie do wykonania ninieyszego ogólnego projektu uznają za konieczne.

Haga. *(25 Listopada.)*

W dziennikach hollenderskich czytamy: »Niewiadomo nam jeszcze dotąd, czyli traktat, zapadły w Londynie d. 15 b. m. doszedł już naszego rządu drogą urzędową; dla tego też niemożna jeszcze wiedzieć, jakie zapadło w tey mierze postanowienie Jego Królewskiey Mości. Przeszley niedzieli miał xiąże Oranii długą konferencyą z Sir Ch. Bagot, a jak wieść niesie, poseł ten miał odradzić swemu dworowi wysłanie floty angielskiey, którąby tak serdecznie od Niderlandow przyjętą bydź mogła, iżby niepotrzebowała już myśleć o powrocie. Wieść ta ma niejakie podobieństwo do prawdy, kiedy się porównywa z nią wiadomość, umieszczona w ostatnich numerach Kuryera Londyńskiego, iż Sir Ch. Bagot zawiadomił admirała Warren, że nie ma potrzeby zbliżania się powtórnie ze swoją flotą do brzegów Hollandyi. Z całego postępowania, jakie teraz przybrał Kuryer, można wreszcie wnioskować, że wieści o zmianie w ministerium angielskiem nie zupełnie są bezzasadne. Jest także w Anglii znaczne stronnictwo, któreby przedsięwzięciem nieprzyjaznych kroków przeciw Hollandyi niekoniecznie zadowolone było.«

Rozmaitości.

— Pani Józefa Zednik ochmistrzyni płci żeńskiey w Radomiu donosi w jednym z ostatnich numerów *Kuryera Warszawskiego*, że u niey są udzielane, języki w naynowszym i naydoskonalszym guście.

— W Munichu utworzyło się towarzystwo wesołości. Przystęp do tego zgromadzenia jest bardzo trudny, gdyż w przyjmowaniu nowych członków zachowaną jest niezmierna ostrożność; trzeba posiadać wiele zalet aby zyskać jednomyślność w przyjęciu. Towarzystwo urządziło na nowo mieysce swych zgromadzeń, a gdy w nowym lokalu odbywało biesiadę, dano znać iż król (Bawarski) przybywa. Trudno opisać powszechney radości i uszczęśliwienia całego towarzystwa. Król oświadczył, że przyjmie tytuł protektora tego zgromadzenia, »Wesołość (rzekł monarcha) niech nieustaje między memi zacnymi i wiernymi obywatelami stolicy.«

— Naywiększe zwierciadło w świecie zrobił teraz fabrykant szkła w Londynie Frovison; wysokość jego wynosi 6 sążni, sze-

rokość 4 sążnie, przytem powierzchnia jego dziwney jest gładkości i piękności.

— Mały poemat *Wąsy*, wyszły w Paryżu, już jest przełożonym na języki: niemiecki, angielski, włoski i polski. W tém dziełku autor dowodzi, że wąsy przyczyniają się wiele do piękności twarzy męzkiey, i że natura przy utwarzaniu wąsów nie miała innego zamiaru; jak tylko przerwać jednostayną długą płaszczyznę twarzy, ciemną liniją dzielącą i biały połysk zębów bardziey jeszcze przez to wydatnieyszym zrobić; *przytem aby pianki od Mussującego porteru albo szampana, miały na czem osiadać*.

— Turcya europeizuje się zupełnie. W Konstantynopolu, wielu zarzuciło stróy narodowy i przybiera się podług paryskich żurnalów mody. Piją wszystkie rodzaje win, z upodobaniem słuchają muzyki Rosyniego, i zamyślają o założeniu teatru.

— W Wasingtonie w Ameryce wynalazł pewien papiernik papier tak przezroczysty, jak szkło; który z przyczyny, iż stłuczeniu niepodpada, bardzo dobrze użyty bydź może do szyb i zwierciadeł.

— Syn Piotra Beja morderca hrabiego Capodistria, został skazany na szubienicę.

UWIADOMIENIA.

WYDZIAŁ DOCHODOW PUBLICZNYCH i SKARBU.

Wolnego niepodległego i ściśle neutralnego miasta Krakowa i jego okręgu.

Z mocy uchwały Senatu Rządzącego z dnia 29 Listopada r. b. Nro 5,300, Wydział podaje do wiadomości, iż w dniu 22 b. m. od godziny 10tey z rana w Biórze Wydziału przedsięwzięta będzie licytacya publiczna dzierżawy dochodu konsumcyjnego żydowskiego w całym obwodzie Chrzanowskim na lat 2 i miesięcy 5 to jest, od dnia 1 Stycznia 1832 roku do dnia ostatniego Maja 1834 r. Licytacya ta rozpoczętą będzie od kwoty zlp. 700 tytułem miesięcznego czynszu przez jednego ubiegającego się o tęż dzierżawę podaney. Vadium przed licytacyą złożyć się winne wynosi zlp. 840 czyli dziesiątą część rocznego czynszu. Inne warunki już powszechnie wiadome, każdego czasu w Wydziale przeyrzanemi bydź mogą, i oprócz tego przed licytacyą czytane będą.

w Krakowie dnia 11 Grudnia 1831 roku.

(1 raz) *Bartl.* Za Sekretarza *Marcisiewicz* Adjunkt Wydz.

W dniu 15 Grudnia r. b. o godzinie 10 z rana odbywać się będzie w kancellaryi Komory celney tuteyszey na Stradomiu sprzedaż przez publiczną Licytacyą następujących artykułów jako to: kociołka i rądla nowego miedzianego o 6 i 3 garncach, parę koni szpakowatych lat cztery i pięć mających, trzech chomont z ubiorem. Mający chęć nabycia tych artykułów za gotową zapłatę zechcą się w oznaczonym terminie i mieyscu osobiście stawić. Kraków dnia 6 Grudnia 1831 r. (3 raz)

Potrzebna jest w Królestwie Polskiém o 5 mil od Krakowa guwernantka, posiadająca język polski, francuzki i niemiecki, oraz muzykę na fortepianie.— Bliższą wiadomość powziąść można przy ulicy Floryańskiéy w domu P. Lipnickiego na pierwszém piętrze Nr 508.